

GÜNÜN EN GEÇ
SAATİNDE EN
SON HAVADİS-
LERİLE ÇIKAR
HALKGAZETESİ

Sahibi ve Umum Neşriyat
Müdürü :
HASAN RASİM US
Basıldığı yer :
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

21

NISAN 1940
PAZAR

Numara : 228 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Amerika
Dünyanın en
kuvvetli donanma-
sına sahip olmak
istiyor

Japonyanın Vaşington
elçisi Hülü ziyaret etti

Vaşington, 21 (A.A.) — Japon
sefiri Hersincuchi, Hülü ile yapmış
olduğu bir saatlik görüşmeden
sonra matbuat mümessillerine be-
yanatta bulunarak görüşmenin bü-
yük Okyanustaki vaziyetini heyet-
li mecmuası hakkında cereyan et-
miş olduğunu söylemiştir.

Mumaleih, Amerika ve Japon
ya hükümetlerinin büyük Okyanus
ta diğerine mümasil olduğunu be-
yan etmiştir. Horinouchi, Aritanın
beyanatında Felemenk Hindistanı-
nı himaye etmek tasavvurunu i-
fade eden hiçbir kelime bulunma-
dığını söylemiştir.

Mumaleih, diğer milletlerin de
Felemenk Hindistanında menfaat-
leri olduğunu söylemiş ve Felemenk
Hindistanı adalarının işlerine ya-
pılacak her türlü müdahale teşeb-
büsü aleyhinde Holanda hükümeti
tarafından yapılmış olan beyanati
memnuniyetle karşılanmış oldu-
ğunu ilâve etmiştir.

Elçi, Hülü ile yapmış olduğu
görüşmenin kendisinin izhar etmiş
olduğu arzu üzerine yapılmış ve
Hülü hiçbir muhtıra tevdi etme-
miş olduğunu tasrih etmiştir.

Nevyork, 21 (A.A.) — Nevvork
Herald Tribune yazıyor:

Amerika bahriye erkânı harbi-
yesinin Amerikan deniz kuvvetle-
rinin artırılmasını kongreden ta-
lep ederken Avrupa ve Asyayı dü-
şündüğü kadar cenebi Amerikayı
düşünmekte olduğunu söylemek
gizli bir şey değildir.

Bu gazetenin muhabiri, garbi
nısf kürenin himayesi mütaleası
nı izah ve tevsil etmektedir.

Reisicumhur Ruzveltin sözlerini
hatırlatan muhabir, şöyle diyor.

"Kuvvete karşı kuvvet çıkarmak
mecburiyeti hasıl olduğu zaman
(Devamı 2 inci sayfada)

Rusya, Almanya- dan yüz çeviriyor

İngiliz - Sovyet

Ticaret anlaş-
ması, Almanla-
rın Rusyadan
iptidaî madde
almak hülyaları-
na son verecek

Londra, 21 (A.A.) — Obser-
ver gazetesinin diplomasi muharri-
ri Avrupa vaziyetini tetkik ederek
şu mütaleada bulunmaktadır:

"Müttefikler tarafından Norveç-
te yapılan harekâtın göze en ziya-
de çarpan neticesi birer birer nazi-
lerin kurbanı olmak mevkiine dü-
şen bitarafların vakit geçmeden
harekete karar vermiş olmalarıdır.

Her memlekette Guishing'lere kar-
şı mücadele umumî bir sürgün
avı halini almıştır. Yugoslavyada
eski başvekil Stoyadinoviçin tev-
kifi dahilî düşmanların izalesine
doğru atılmış ilk adımdır.

Holanda idareî örfiye ilân etmek
le aynı surette hareket edeceğini
göstermiştir.

Siyasi mahafilde Alman radyo-
sunun Kral Hakon aleyhine yap-
tığı son hücumlar mevzuabahs ol-
maktadır. Bu mahfillerde nazi
sevkulceşsinin, Norveçte memle-
ket müdafaa kabiliyetini imha -
dan âciz kalmış ahaliyi şahıslara
karşı hücumlarla korkutmak gaye-
sine düştüğü ve bunun bitaraflar
efkârı umumiyesi için hususî bir
ders teşkil ettiği söylenmektedir.

Sovyetlerle İngiltere arasındaki
ticaret müzakeratının başlaması ü-
zere olması ihtimali diplomatik
mücadelenin, Almanya aleyhine
dönmekte olmasına bir misal ad-
dedilmektedir. Müttefikler için Sov-
yet ittifadile bir itilâf elde etme-
nin ehemmiyeti meydandadır. Fil-
hakika böyle bir itilâf nazilerin

Sovyet ittifadını bir müstemleke
gibi kullanmak ve oradan her tür-
(Devamı 2 inci sayfada)

Oslo sokaklarında nüma-
yiş geçidi yapan Alman
kıtalarından biri

Norveç harbi uzun ve müşkül olacak

Almanlar, şiddetli muharebelerden sonra Elverum'u işgal ettiler

Roma 21 (A.A.) —

LoydCorç diyorki :

"Harbin neticesi ne olursa
olsun, dünya haritası yeni-
den çizilecektir!,,

Karnovom, 21 (A.A.) — Loyd Corç müntheiplerine karşı irad
ettiği bir nutukla muharebe hakkındaki düşüncelerini anlatmıştır.
Loyd Corç ezimle demiştir ki:

"Ben, bizi harbe sürüklemek bahsinde yapılmış olan manev-
ralara ve harbe tekaddüm eden müddet zarfındaki yanlış hareketle-
re dair olan mütaleamı değiştirmiş değilim. Fakat harbin esbabı
hakkındaki mütaleamda da bir tebeddül yoktur. Bizim silâha sarıl-
mamız çok doğru ve namusluca bir hareket olmuştur. Avrupadaki
hudut değişimleri hakkında nazarı dikkatinizi celb ederim. Bu har-
bin neticesi her ne olursa olsun dünya haritasını yeniden çizmeğe
mecbur olacağız,,

Loyd Corçun bu nutku kendisini parlâmentoya intihabın ellin-
ci yıldönümü dolayısıyla yapılan bir merasim esnasında irad edilmiş-
tir. Bu münasebetle kendisine Karnovo ahalisinden 15 bin kişinin
imzalarını muhtevî bir albüm takdim edilmiştir. Bu imzalar arasın-
da muhafazakâr ve ameile partilerine mensup bir çok mühim zevata
ait olanlar da vardır.

ITALYAN askerî münekkidler, Norveçteki
harbin uzun ve müşkül olacağı mütaleası-
nı serdetmektedirler. Norveçteki İtalyan gazete-
leri muhabirleri, bugün ilk defa olarak, Norveç-
te Fransız kıtaatının mevcut olduğunu kabul ve
teslim etmektedirler

Bu muhabirler, hâdisatı mütalea ve ilâve et-
meksizin anlatmakta ve cereyanı muhtemel ha-
rekât hakkındaki faraziyeler bahsinde büyük bir
ketumiyet göstermektedirler. İtalyan gazetele-
rine nazaran müttefikler üç noktada karaya çık-
mışlardır: Namsos, Molde ve Laerdet. Namsosa,
çıkarılmış olan kuvvetlerin miktarı iki İngiliz fır-
kası ile bir Fransız adpçi fırkasından mürekkep
(Devamı 2 inci sayfada)

Bugünkü Millî Küme maçları

Ankara'da ve şehrimizde yapılan futbol karşılaş-
malarının tafsîlât ve neticeleri 2 inci sayfamızda

Son Dakika
ANADOLU HİSARINDA
5 cinayet
Bu son derece heyecanlı, meraklı
zabita romanına
Yarın başlıyor

SPOR

Millî Kümenin üçüncü haftası

İstanbul'da:

Vefa - Altay: 2 - 2

Altınordu - Beşiktaş: 4 - 3

Ankara'da:

Fener-Muhafızgücü: 2 - 2

G. Saray-Gençlerbirliği: 1-0

İstanbul'da:

Millî küme maçları

Millî küme maçlarına bugün Şeref stadında devam edildi. Bugünkü karşılaşmalar Vefa - Altay ve Beşiktaş - Altınordu arasındaydı. İlk müsabaka Vefa ile Altay arasında oynandı. Dün Beşiktaş çok farklı bir netice ile 5-0 yenilen Altay Vefa karşısında iyi bir oyun çıkardı. Vefalılar ise, dükkü gibi rahat bir oyun çıkarmak istiyorlardı. Bunun neticesi iki takım karşılıklı hücumlarla geçen birinci devrede gol yapamıyarak, devreyi 0-0 berabere bitirdiler.

İkinci devre daha canlı oldu. Bu devrede takımların karşılıklı gol yapmaları oyunu heyecanlandırdı. Altay oyuna daha hâkim olarak beraber Sulhi ile beraber üst ve sıkı bir gütle takımının ilk golünü kalecinin elleri arasından yaptı.

Bu golden sonra Vefa ağıdı. Oyun serileşti. Altay kaleci önünde birçok sayı fırsatları da kaçırıldı. Devre ortalarına doğru Altay beraberliği tomin edince oyun daha heyecanlandı. Herkes hangi takımın galip geleceğini heyecanla beklerken takımlar karşılıklı birer gol daha yapınca maç 2-2 berabere neticelendi. Vefalılar ikinci beraberlik golü kalecilerinin beklerle uyusamaması yüzünden yediler.

Şeref stadında ikinci müsabaka Beşiktaşla Altınordu, arasında cereyan etti. Dün Altay farklı bir netice ile yenen Beşiktaş (n, bugün de müsabakayı kazanacağı ümit ediliyordu.

Fakat çok güzel bir oyun tutturarak İzmirli bu devre 3 gol atarak devreyi 3-0 galip bitirmeğe muvaffak oldular. Beşiktaş bu devrede bir gol kaçırdı.

İkinci devre Beşiktaş toplam 3 gol yapmağa muvaffak oluyorsa da, güzel bir oyun çıkaran Altınordu dulaardan 1 gol daha yiyerek müsabakadan 4-3 mağlup ayrıldılar.

Bisiklet yarışları

Bu sabah, Beden terbiyesi İstanbul bölgesi tarafından tertip edilen bisiklet yarışları Topkapı ile Büyüçekmece arasında yapıldı. 7 kilometrelik bu yarışa 9 yarışçı iştirak etti. Neticede:

1 — Halit (Topkapı) derece:

Ankara'da:

Millî küme maçları

Ankara'da bugün de 19 Mayıs stadında millî küme maçlarına devam edildi. Bugünkü karşılaşmalar Fenerbahçe - Muhafızgücü ve Galatasarayla Gençlerbirliği arasındaydı.

Güzel bir havaya tesadüf eden maçlar, dükkü gibi sahaya yine keşif bir bulabalık kütlesi toplandı.

İlk müsabaka Fenerbahçe ile, dün Galatasarayla yenilen Muhafızgücü takımları arasında yapıldı. İki takım galibiyeti lehlerine çevirmek için çok çabalarla da, neticede yaptıkları hiçbir golle 2 - 2 berabere kaldılar.

İkinci maç Galatasaray ile Gençlerbirliği arasında yapıldı. Bu maç herkeş merakla bekliyordu. Feneri yendikten sonra Gençlerbirliği Galatasaray karşısında iyi bir derece alacağı ümit ediliyordu.

Fakat neticede Galatasaray yaptığı bir golle müsabakayı 1 — 0 galip bitirmişti.

Bursa askeri lisesini bitirenler

Bursa, 21 (A.A.) — Askerî liseyi ikmal ederek harp okuluna gitmek üzere bulunan gençlere mükâfat tevdi merasimi dün yapılmıştır. Vali muavinî ile tümen kumandanı, halk partisi, halkevi reisleri ile askeri ve millî erkân kadim, erkek yüzlerce davetli merasimde hazır bulunmakta idiler.

Gençlerin bir ağzından söyledikleri istiklâl marşı ile merasime başlanıp ve bunu takiben söz alan mektep müdürü kurmay albay Elzem Atsıl yarın genç subaylara tam bir baba göfketile meclî öğütler ve direktifler vermiştir.

Mektep müdürünün bu hitabesi, ne üç genç liseyi cevap vermiştir. Tümen kumandanı tarafından liseden derece olarak çıkanlar ve sıralı birincilerine mükâfatları verilmeye başlandı. Bütün mektep talebelerinin iştirak etmiş oldukları bir geçit resmi yapılmıştır.

247. saat
2 — Boret (Kaleşpordan) bir bisiklet farkla,
3 — Jorj

EN SON DAKİKA

İsviçre üç cihetten tehlike görüyor!

Londra, 21 (Radyo, saat 18) — İsviçre orduları başkumandanı general Biso bugün beyanatta bulunarak memleket için üç taraftan tehlike gelebileceğini söylemiştir.

Bunlardan biri olan harici tehlikeden başka bir de dahili tehlike vardır ki bunu memleket dahilindeki bazı cenebiler teşkil etmektedir. Üçüncü tehlike ise memleketin müdafaa için fedakarlık yapması lüzumunu idrâk edemeyen İsviçre vatandaşlarıdır.

İsviçre, İsveç ve Belçika üzerinde Alman tayyareleri

Londra, 21 (Radyo, saat 18) — İsviçre üzerinde uçan bir Alman tayyaresi düşürülmüştür. İlgidekiler tevkif olunmuştur. İsveç ve Belçika üzerinden de Alman tayyareleri uçuş ve asılan ateşle tahrip edilmektedir.

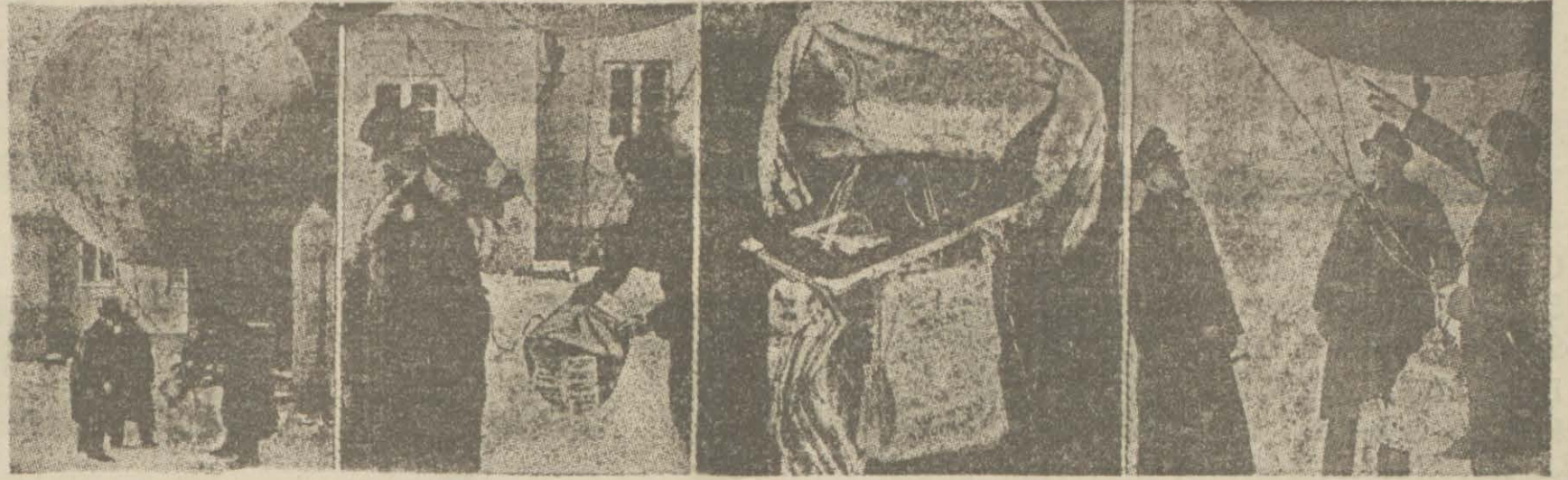
Yugoslav heyeti Moskavaya hareket etti

Belgrad, 21 (Husus) — Sovyet hükümeti ile ticarî müakerelerde bulunacak olan heyet bugün Belgradtan hareket etmiştir. Es. ki maliye nazırı Milorad Čerčevićin riyasetinde olan heyet iki gün Bükreşte kalacak ve oradan sonra Moskavaya gitmek üzere Roma'ya yola ayrılacaktır.

İtalyan veliahdı garp ordusu kumandanı oldu

Roma, 21 (Husus) — Cornale d'Italya'nın yazdığına göre, ve. Naht prens Umberto Rımento İtalyan garp kolordusu kumandanı tayin edilmiştir.

Kendi kendine beyanname atan balon!

1 — Almanların sapşaplam olarak ele geçirdikleri propaganda balonu. 2 — Balona asılı beyannameler. 3 — Beyanname atmakta kullanılan cihaz. Çelik yaya merbut bulunan fitil yavaş yavaş yanarak beyannamelerin bağla olduğu ipleri koparmakta ve bu suretle beyanname desteleri aşağıya düşmektedir. 4 — Beyanname kâğıtları düştükten sonra balonu patlatacak olan hortuç

Almanyanın bazı mintakalarında, oralardan hiç tayyare geçmemiş olduğu halde, birçok beyannameler bulunmuş, kimin tarafından ve nasıl atılmış olduklarına bir türlü akıl erdirilememiştir. Fakat son zamanlarda İngilizlerin bu propaganda içinde kullandıkları balonlardan biri sapşaplam olarak Almanların eline geçince muamma halini almış.

Resimde görüldüğü bu balonlar, empermeabl muşamba haline getirilen pamuk kumaşlardan yapılmış olup içerileri idrojenle doldurulmuş bulunmaktadır. Beyannameler ise basit bir alete raptedir. Tahta bir çerçeveye, bayağı iplere geçirilmiş deste deste beyannameler bağlanır. Beyannameleri bağlayan ipler çerçevenin üstüne merbut kelezon demir telden bir çerçevenin içinde geçirilmiş bulunan bir fitile bağlı bulunmaktadır.

Balon bırakılacağı zaman bu çerçeveye merbut fitile ateş verilerek, bir müddet yavaş yavaş ve kendi kendine yanan fitil nihayet beyannameleri bağlayan iplerden birine rastgelince onu yakmakta ve beyannameler dağılmaktadır. Bu suretle muayyen fasullarla yanan iplerden beyanname desteleri ayrılmakta ve kâğıtlar aşağı düşmektedir.

Beyannameler tamamen düştükten sonra fitil yanmakta devam ederek nihayet balona merbut bulunan bir hortucu ateşlemekte ve bu hortuç da balonu patlatmaktadır. Bunun da sebebi balonun düşman eline geçmemesini temindir. Fitil ve beyannamelerin bulunduğu cihaz muşamba ile örtülmüştür için bunlar yağmurun tesirinden masun kalmaktadır. Yalnız yanan ipler koptuktan sonra ağır gelen kâğıt desteleri birer birer aşağı düşmektedir.

11 DEN SONRA GELEN Haberler

İngiliz sahillerine Alman taarruzu!

Londra, 21 (A.A.) — Alman tayyareleri dün gece saat 22 ye doğru İngilterenin cenubu garbi sahillerine taarruz etmişlerdir. İngiliz müdafaa toplarının şiddetli infilakları etrafta işitilmiş ve gökyerden atılan aydınlatıcı bombaların parlatılmıştır.

Londra 21 (A.A.) — Fransadaki İngiliz kuvvetleri umumî karargâhından tebliğ edilmiştir: Bu sabah tayyarelerimiz garp cephesinde düşman tayyareleriyle çok müsademelerde bulunmuşlar.

Tayyarelerimizden biri Heinkel 111 sisteminde bir düşman tayyaresine hücum etmiş ve onu Charnuey civarında Fransız top raklarına düşürmüştür. Bu tayyare mürettebatı esir edilmiştir. Hava keşif kollarımızdan biri

beraberinde üç düşman harp tayyaresi bulunan Heinkel 111 tayyaresine hücum etmiş hem onu ve hem de Messerschmit 109 dan birini düşürmüştür. Diğer bir hava keşif müfrezesi 9 harp tayyaresinden mürekkep bir düşman teğekkü

lüse hücum etmiştir. Bunlardan Messerschmit Fransız hatlarının arkasına düşürülmüştür. Tayyarelerimizden biri düşman hücumu tersile inmeğe icbar edilmişse de bunun pilotu kaçarak kurtulmağa muvaffak olmuştur. Diğer hücum tayyarelerimiz üzerine dönmüşlerdir.

Londra, 21 (A.A.) — Hurrical harp tayyareleri bugün garp cephesi üzerinde yaptıkları muharebelerde dört düşman tayyaresi düşürmüştür. Diğer beş tayyarenin de düşürülmüş olduğu tahmin edilmektedir.

Norveç harbi uzun ve müşkül olacak

(Baş tarafı 1 inci sayfa) tahmin edilmektedir. Trondjhemden pek uzak olmıyan Ordkala da asker çıkarılmış olması muhtemeldir.

İtalyan gazeteleri, bu ihraç hareketlerinin mütteferin başlıca hedefleri Trondjhem olmak üzere yakında mühim çarpışmalara mukadime teşkil edeceği mütealasındadırlar.

İtalyan müşahitler, bu hedefe varmanın bir takım müşkülâtla maruz kalacağını, çünkü Almanların mevzilerinde kuvvetle tahassün etmiş olduklarını söylemektedirler.

ALMANLAR ELVERUMU İSGAL ETİLER

Stokholm, 21 (A.A.) — Alman krtaatının Trondjhem cenubu garbisinde Ordkal mintakasını tahkim etmekte oldukları haber alınmıştır.

Gotkenburgdan gelen bir habere göre İsveçin cenubu garbi sahilleri sağında şiddetli bir infilak işitilmiştir. Bu infilaktan az evvel bazıları harp sefinesi olmak üzere 30 kadar vapurun cenup sahillerinde geymekte olduğu görülmüştür. Bu vapurlar infilaktan sonra göden kaybolmuşlardır.

Osleden gımalı garbi istikametine ilerleyen Alman krtaatı şiddetli muharebelerden sonra Elverumu isgal etmişlerdir.

Diğer taraftan haber verildiğine göre Hamar da Almanlara elia dedir.

DANİMARKADA BİR ALMAN ÜSÜS BOMBALANDI

Londra, 21 (A.A.) — Hava nezaretinin resmi bir tebliğinde İngiliz tayyarelerinin bu gece Dani marka şimalindeki Aalborg tayyare meydanını muvaffakiyetle bombardman ettikleri bildirilmektedir.

Bu tebliğde Almanların Aalborg meydanını Norveç karşı yaptıkları hava hareketi için kullandıkları tasvir edilmektedir.

Londra, 21 (A.A.) — Hava ipleri nerazet, bugünkü tebliğinde cenubi Danimarkada Almanlar tarafından isgal edilmiş olan Aalborg hava tesine karşı yapılan hücum esnasında bir haagarın hasara uğramış olduğu bildirilmektedir.

Bir İngiliz tayyaresi, yere inmek üzere bulunan bir Alman nakliye tayyaresini mitralyöz ateşine tutmuştur. Tayyare meydanında yangınlar çıkmıştır.

Stavonger limanı ile yakınındaki deniz tayyareleri üssü de İngiliz tayyarelerinin muvaffakiyetli hücumlarına maruz kalmıştır.

Rusya, Almanya'dan yüz çeviriyor

(Baş tarafı 1 inci sayfa) İki iptidai madde celbetmek hüylarına bir nihayet verecektir. Bu meseleden Sovyetler birliği tarafından yapılan teğebbüs bilhassa şu noktayı isbat gayesini takip etmektedir ki, o da Sovyetlerin Almanya ile müttefik vaziyete geçmeyi ne arzu ettikleri ve ne de böyle bir fikirde bulundukları noktasıdır. Moskova radyosu ile matbuatının Türklere karşı yaptıkları hücumu birdenbire kesmiş olmaları ve Sovyetler birliği ile Yugoslavya arasında müvasebatın başlamak üzere olmaları aynı vaziyetin delili addedilmektedir.

Manisada kimsesiz yavru rular menfaatine müsamere

Manisa 21 (A.A.) — Kimsesiz yavru rulari giydirmek maksadile halkevi sosyal yardım komitesinin tertip ettiği çaylı aile toplantısı dün ev salonunda yapılmıştır. İlbay ile komutan ve refikaları da bu toplantıda bulunmuş ve çok meşgeli ve semant bir vakit geçirmişlerdir.

Halkevi reisi, gösterilen yakın alaka ve yapılan yardımdan dolayı davetilere teşekkürlerini bildirirken kına bir hitabede bulunmuştur.

ÖĞLE GAZETELERİ NELER DİYOR?

Akşam:

Akşamdan Akşama sütununda (V. Nö) sokak ortasında zehirle öldürülen köpeklerden bahsederek diyor ki:

"Bütün bir tarih, hattâ kabletarih esnasında insanlara sadakat gösterdikleri için şu köpek cinsine karşı geykatsızlığımızı gösterip a'raftaki eski köpek cedlerini pisman etmiyelim."

Ustasından dayak yemek tehlikesine rağmen elindeki yorgunla bir köpeğin imdadına koğan bakikal grağı kadar olsun merhametli davranmalıyız."

Haber'de

Hasan Kungay "İtalyanın harp tehdidi, bağışla yazdığı makalede şöyle diyor:

"Norveç seferinin neticesinde Almanyanın mağlubiyeti kat'î şekilde tahakkuk ederse İtalyanın gırgıseği pazarlığa müttefiklerin kulak vermeme tabiidir. Onun için İtalya kendü şimal memleketlerindeki muharebeler neticesinde Almanyanın yanına katılmağı pazarlıkta bir tehdit vasıtası olarak kullanmak istiyebilir."

Eğer bu ihtimal varid görülmese o vakit Almanya ile İtalyanın birleşerek Balkanlara taarruz edeceklerine hükmetmek lâzımdır."

Sen Pesta:

Mukhtıa Birgen bugünkü makalesinde köylüleri iş ve bilgi sahasında yükseltmek için ne yapmak lâzma geldiğini izah ederek diyor ki:

"Köy çocuğuna kendesinin mik'abını bisküvi kutusile izah eden bilginin köyde hiç manası yoktur. Aram mukhtıa kaç kilometre olduğunu köy çocuğuna öğretmek büyük bir marifet değildir. Hele demokrasiye ait edibane cümleleri bu çocuklara papağan gibi ezberletmekte bir fayda yoktur. Vazifemiz, köyde, köylünün işine yarar bir bilgi vermektir. Öyle bir bilgi ki köylünün evvelâ işine yarasan. Sonra da, sırf böyle olduğu için, onun ruhuna nüfuz etsin ve kalbini kuvvetlendirisin."

